

РЕШЕНИЕ

№ 790

гр. София, 12.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 10-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на двадесет и шести май през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Цветко Лазаров

Членове: Ралица Димитрова
Нина Стойчева

при участието на секретаря Ирена М. Дянкова
като разгледа докладваното от Ралица Димитрова Въззивно гражданско дело
№ 20221000503007 по описа за 2022 година

Производството е образувано по въззивна жалба на А. К. Щ. срещу решение № 21/ 08.07.2022г. на ОС- Кюстендил, постановено по т.д. № 21/21г. в частта, в която е отхвърлен искът му с правно основание чл.432, ал.1 от КЗ за сумата над 10 000 лв. до 30000лв. за обезщетение за неимуществени вреди.

Жалбоподателят поддържа, първоинстанционното решение е неправилно поради нарушение на чл.52 от ЗЗД. Приетият размер на обезщетението не отговаря на справедливостта. Съдът е приел за недоказано при условията на пълно и главно доказване, че е развил страхова невроза в резултат на ПТП и се е задълбочило заболяването на биполярно разстройство. Счита, че по делото има медицинска документация, че страда от последното. Показанията на разпитания свидетел не противоречат на писмените доказателства. Страховата невроза също е установена от свидетеля. Съдът необосновано е изключил от обхвата на обезщетението двете установени от събраните доказателства заболявания, само защото свидетелят е в близка родствена връзка с него. Ако е имал съмнения е следвало служебно да назначи психиатрична експертиза. Въззивникът счита,

че съдът е игнорирал дългия лечебен процес и невъзможността му да се самообслужва. Възрастта му не е критерий за определяне на размера на обезщетението или да се присъди по нисък размер.

Затова моли въззивния съд да отмени първоинстанционното решение в атакуваната част и да постанови друго, с което да уважи предявения иск над сумата от 10 000 лв. до 30 000 лв.

Ответникът ЗК „Лев Инс“ АД в депозиран писмен отговор и в съдебно заседание чрез процесуалния си представител оспорва жалбата. Моли първоинстанционното решение да се потвърди в обжалваната част. Счита, че на ищеца са причинени две леки телесни повреди като счупените ребра са се възстановили за 30-40 дни. Мозъчното сътресение е било в най- лека степен без загуба на съзнание.

Съдът след като обсъди събраните по делото доказателства в първоинстанционното и въззивно производство по реда на чл.235 от ГПК, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

Съдът е сезиран с искове по чл.432, ал.1 и чл.497от КЗ за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди и лихва за забава. В исковата молба ищецът А. Щ. твърди, че на 03.02.2020г. около 19.45ч. е настъпило ПТП в гр. Дупница, при което е пострадал като пешеходец. Инцидента е станал докато е пресичал на пешеходна пътека, намираща се на кръстовището, образувано от улиците „ Княз Борис I“ и ул. „Андон Величков“. Предприел е пресичане от дясно на ляво към ж.к. „Бистрица“ след като се е уверил, че няма движещи се МПС. Към края на пресичането е бил блъснат от лек автомобил „Рено Канго“ с рег. № ***, движещ се по ул. „Княз Борис I“ с посока на движение към ул. „Андон Величков“, който му е отнел предимството. Водачът е нарушил чл.119 във вр. с чл. 20 от ЗДвП. В резултат на пътния инцидент е получил мозъчно сътресение, контузия на главата, контузио торацис, както и фрактури на 6то и 7мо ребро в дясно.

Бил е приет в МБАЛ „ Свети Иван Рилски -2003“, гр. Дупница. Изписан е на 06.02.2020г. Лечението е продължило в домашни условия. Ищецът твърди, че е имал значителни дихателни затруднения заради счупените ребра и двигателни нарушения както от гръдната травма, така и от мозъчното сътресение. Бил е на постелен режим като се е нуждаел от чужда помощ при ставане и лягане. Всяко движение му е причинявало силни болки, бил е

принуден да спи само на лявата си страна. Сънят му е бил невъзможен без силни обезболяващи и приспивателни, които са му действали за кратко. Имал е пристъпи на силно главоболие и паник атаки, поради преживения стрес и мозъчно сътресение. Продължава да изпитва силни пристъпи на внезапно главоболие с продължително времетраене от два- три дни, придружено с позиви за повръщане и световъртеж, както и замъгляване на зрението. След инцидента има страхова невроза, тежко посттравматично стресово разстройство и е отключил биполарно афективно разстройство. Към датата на събитието за отговорността на водача на лекия автомобил е имало сключена застраховка при ответника с покритие до 06.10.2020г. На водача е съставен АУАН. На 17.07.2020г. е предявил претенция спрямо застрахователя за изплащане на обезщетение за неимуществени вреди. Той е предложил да изплати частично такава, но не е изпълнил задължението си. Затова моли съда да осъди ответника да му заплати обезщетение за неимуществени вреди в размер на 40 000 лв., в едно със законната лихва от 17.10.2020г. до окончателното изплащане. Претендира разноски.

Ответникът в депозиран писмен отговор в срока по чл.367 от ГПК оспорва исквете. Не оспорва наличието на валидна застраховка „Гражданска отговорност“ за лек автомобил „Рено Канго“ с рег. № ***. Оспорва, че вината е на водача на МПС. Прави възражение за съпричиняване на вредите от страна на ищеца, защото е нарушил чл.113, ал.1, т.1 и т.2 и чл.114 от ЗДвП. Оспорва, че описаните травми са във връзка с ПТП, както и че при ищеца възстановяването не е приключило. Счита, че претендираният размер на обезщетение за неимуществени вреди е завишен. Оспорва претенцията за лихва.

Безспорно е, че на 03.02.2020г. е настъпило описаното в исковата молба ПТП. За него е съставен констативен протокол с пострадали лица №348р-2146/03.02.2020г. и план- схема.

Прието е за безспорно и ненуждаещо от доказване обстоятелството, че за лек автомобил „Рено Канго“ с рег. № *** е имало валидна застраховка „Гражданска отговорност“ при ответника към датата на ПТП.

Безспорно е, че ищецът е отправил извънсъдебна претенция за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди, получена от застрахователя на 17.07.2020г. , по която е била образува щета от ответното

дружество, но обезщетение не е определено и изплатено.

С оглед твърденията в исковата молба ищецът е представил медицински документи: епикриза от 06.02.2020г. от МБАЛ „Св. Иван Рилски-2003“, гр. Дупница.

Приета е история на заболяването, съставена при болничния му престой.

В хода на съдебното дирене е допусната автотехническа експертиза, изготвена от автоексперт, която е установила механизма на ПТП, причините за неговото настъпване, възможността за предотвратяването му, скоростта на движение на лекия автомобил, видимостта на водача с оглед на времето на настъпване на инцидента. Изяснено е, че мястото на удара е на пешеходната пътека.

Допуснати са две медицински експертизи. Едната е изготвена от неврохирург, а другата от специалист по обща хирургия. Двете са посочили травматичните увреждания, получени от ищеца: черепно-мозъчна травма, състояща се от мозъчно сътресение без данни, за изпадане в безсъзнателно състояние, контузия с травматичен подкожен кръвоизлив в тилната област на главата, контузия торацис, фрактура на 7мо и 8мо ребра в дясно, контузия на дясно бедрото. На ищеца са извършени прегледи на 28.03.2022г. като констатираното при тях е отразено в заключението. Вещите лица са посочили периода на възстановяване и предприетото лечение, както и че няма трайни последици от уврежданията за ищеца. Той е възстановен напълно от тях.

Съдът кредитира заключенията като компетентни, обосновани и безпристрастно, основаващи се на науката и опита на експертите.

В хода на процеса са събрани гласни доказателства.

Свидетелят А. е дъщеря на ищеца и желае да свидетелства. Тя депозира показания за болките и страданията, които е изпитвал ищецът от уврежданията, които е получил при ПТП, за периода на възстановяване и нуждата от чужда помощ. Тя съобщава, за влошаване на съществуващо при ищеца биполярно разстройство, с което е диагностициран от 4-5 години.

Съдът кредитира показанията на свидетеля като основаващи се на лични впечатления за фактите и обстоятелствата, които излага, но ги преценява при

условията на чл.172 от ГПК поради близкото родство между нея и ищеца. Въпреки това ги счита за достоверни и убедителни, с изключение на частта им, в която се твърди, че ищецът е бил диагностициран с биполарно разстройство, за което не са представени съответните документи.

Свидетелят не разполага със специална компетентност и познания относно това дали А. Щ. има биполарно разстройство или страхова невроза, за да се приемат депозираните показания в тази част.

При така събраните доказателства първоинстанционният съд е приел като справедливо обезщетение за неимуществени вреди от 10 000лв. Решението е влязло в сила в частта, в която искът е уважен, както и в частта, в която е отхвърлен над 30 000лв. до 40 000лв.

Пред въззивния съд нови доказателства не са ангажирани.

При така установената фактическа обстановка от правна страна съдът приема, че предмет на въззивно разглеждане е иск по чл.432, ал.1 от КЗ за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди.

Въззивният съд се произнася служебно по валидността на първоинстанционното решение, по допустимостта му в обжалваната част, а по отношение на правилността му е обвързан от посоченото в жалбата- чл.269 от ГПК, с изключение на допуснато нарушение на императивна материалноправна норма.

Първоинстанционното решение е валидно и допустимо.

С прекия иск по чл.432, ал.1 от КЗ разполага увреденият от ПТП срещу причинителят на вредите и неговият застраховател. Пострадалият, или неговите близки, може да предявят иска за заплащане на обезщетение за претърпените имуществени и неимуществени вреди непосредствено срещу застрахователя по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ след спазване на изискванията на чл.380 от КЗ. Последната разпоредба задължава лицето, което иска да получи застрахователно обезщетение, да отправи към застрахователя писмена застрахователна претенция. Това е абсолютна положителна процесуална предпоставка за упражняване на правото на иск пред съда, предвидена в специален закон и свързана с изтичането на определен срок- чл.498, ал.3 от КЗ. Той е тримесечен и е регламентиран в чл.496, ал.1 от КЗ. Изтичането му обуславя допустимостта на претенцията. /

опр. № 332/19.07.2018г. по ч.т.д. № 1614/18г., I т.о. на ВКС, опр. № 179/15.04.2019г. по ч.т.д. № 859/19г., I т.о. на ВКС/. По делото не се спори, че ищецът е отправил писмена претенция към въззивника. Тримесечният срок е изтекъл преди процеса и не е определено и изплатено обезщетение. С оглед на това следва да се приеме, че предявеният иск с правно основание чл.432, ал.1 от КЗ е допустим.

Застрахователят по задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ по смисъла на чл.465 от КЗ отговаря за чужди виновни действия и по характер отговорността му е гаранционно – обезпечителна.

Той има задължението да покрие, в границите на определената в застрахователния договор застрахователна сума, отговорността на застрахования за причинените от него вреди на трети лица, които са пряк и непосредствен резултат от застрахователното събитие.

За да се ангажира отговорността на дружеството- застраховател е необходимо да са налице предпоставките на чл.45 от ЗЗД по отношение на застрахования при него. В тежест на ищеца пред първоинстанционния съд, е да докаже наличието им с всички допустими доказателствени средства, както и съществуването на валидна задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ между деликвента и ответника- застраховател.

По делото не се спори, че гражданската отговорност за лек автомобил „Рено Канго“ с рег. № *** е била застрахована при ответника- застраховател. Застраховката е била валидна към момента на настъпване на произшествието.

С частичното влизане в сила на първоинстанционното решение е установено основанието на иска и наличието на всички предпоставки за ангажиране на отговорността на застрахователя по задължителна застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“

Пред въззивния съд се спори по отношение на размера на обезщетението за неимуществени вреди.

Обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост- чл.52 от ЗЗД. Справедливостта не е абстрактно понятие. То включва обсъждането на обективни критерии, свързани с вида на уврежданията, начина на настъпването им, наличието на остатъчни

поражения от тях, от които да няма лечение, прогноза за бъдещото здравословно състояние на увредения, неговата възраст и влошаване на здравословното му състояние, наличие на загрозяване и белези/ПП № 4/23.12.1968г. на ВС/. На основание чл.154 от ГПК всяка страна има задължението да докаже всички факти, от които черпи за себе си благоприятни правни последици. В това се състои тежестта на доказване. Затова ищецът е длъжен да докаже, при пълно и главно доказване и с всички допустими и относими доказателства, претърпените от него болки и страдания. Допуснатите медицински експертизи са посочили получените от ищеца травми: черепно-мозъчна травма, състояща се от мозъчно сътресение без данни, за изпадане в безсъзнателно състояние, контузия с травматичен подкожен кръвоизлив в тилната област на главата, контузия торацис, фрактура на 7мо и 8мо ребра в дясно, контузия на дясно бедрото. Те са причинили на въззивника временно разстройство на здравето неопасно за живота. Мозъчното сътресение е в най-леката степен по скалата на Глазгоу-14 т. като не е било придружено със загуба на съзнание, а само с нарушение в яснотата на съзнанието – зашеметяване и объркване. Възстановителният период е около 3-5 седмици, но при ищеца той е бил удължен поради възрастта му. Фрактурата на ребрата не е предизвикала затруднения в дихателната функция. Възстановителния период от фрактурата на ребрата е два-три месеца в зависимост от общото състояние на организма и възрастта. Към момента на прегледа на 28.03.2022г. вещите лица са установили, че има пълно възстановяване на ищеца от получените травми. Той е в добро общо състояние, в ясно съзнание, контактен, със самостоятелна походка, всестранно ориентиран, неврологичният статус е без данни за отпадна неврологична симптоматика. На личния преглед ищецът е съобщил за епизодично главоболие при промяна на атмосферното налягане.

Лечението на черепно-мозъчната травма е приключило успешно. Твърдението за преживян стрес съдът приема за обичайна реакция, която се среща при пострадалите при пътни инциденти. Установеното от свидетеля, че жалбоподателят се е страхувал да излиза навън, да види кръстовището от прозореца на дома си, както и че до настоящият момент не преминава през същото кръстовище, е стресова реакция в следствие на пътния инцидент.

Няма данни за наличието на възникнало болестно състояние от психологически и психически характер, което да е трайно и да съпътства за в

бъдеще живота на А. Щ.. Страхотата невроза не е диагностицирано и установено със съответните документи от специалист. Същото се отнася и за биполарното разстройство, за което съобщава свидетеля А.. Затова тези две заболявания не могат да се приемат нито като отключените в следствие на ПТП, нито като влошаване на биполарното разстройство. Според показанията на свидетеля А. баща ѝ се е нуждаел от помощ при ежедневните дейности, свързани с хранене и ползване на тоалетна, която му е оказвана от неговата съпруга. Той е бил около месец на легло като след това с придружител е започнал да се движи. Като съобрази, че ищецът има добро общо състояние, без нарушаване на функционалността на организма, без усложнения от травмите, чието лечение е приключило успешно продължителността на лечебния и възстановителен период/2-3 месеца/, възрастта му -79 години, към момента на ПТП, която също е оказала влияние върху продължителността на възстановяването му счита, че справедливият размер на дължимото обезщетение е 10 000лв.

При определяне на обезщетенията за неимуществени вреди съдът съобрази, че произшествието е настъпило през 2020г., икономическата конюнктура и минималната работна заплата за страната. Размерът на застрахователните лимити не може да бъде водещ и самостоятелен критерий за съда при справедливото репарирание на неимуществените вреди./ Р № 34/27.03.2020г. по т.д. № 1160/19г., II т.о на ВКС/. Обезщетението отразява степента на уврежданията, трайните последици от тях, ако има такива, както и други обективни факти, които са предмет на доказване и които да са доказани в хода на съдебното дирене. Определеното обезщетение на А. Щ. от 10 000 лв. е съответно на жизнения на стандарт на страната към правнорелевантния момент.

Поради изложеното решението на ОС-Кюстендил следва да се потвърди в обжалваната част.

По разноските.

С оглед изхода на спора на жалбоподателя не се дължат разноси за производството пред САС.

Ответникът по жалбата е направил искане за присъждане на разноси, изразяващи се в юрисконсултско възнаграждение. Такова следва да бъде присъдено в размер на 150лв.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 21/ 08.07.2022г. на ОС- Кюстендил, постановено по т.д. № 21/21г. в частта, в която е отхвърлен искът на А. К. Щ. с правно основание чл.432, ал.1 от КЗ за сумата над 10 000 лв. до 30000лв. за обезщетение за неимуществени вреди.

ОСЪЖДА А. К. Щ., ЕГН *****, гр. ***, ул. „****“ № *** и със съдебен адрес: гр. ***, ж.к. „****“, бл. ***, ет.***, ап.*** чрез адв. Л. Г. и адв. Р. П. да заплати на ЗК „Лев Инс“ АД, ЕИК121130788, гр. София, бул. „Симеоновско шосе“ № 67А сумата от 150 лв. / сто и петдесет лева/ разноски по делото пред САС.

Решението е влязло в сила в частта, в която искът по чл.432, ал.1 от КЗ е уважен за 10 000лв., както в която е отхвърлен над 30 000лв. до 40000лв.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС в едномесечен срок от съобщението до страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____